

Estrogen: Lợi ích và nguy cơ

Written by Administrator

Wednesday, 07 December 2011 16:52 - Last Updated Monday, 26 December 2011 17:03

Estrogen có vai trò quy định giới tính, sinh dục, sinh sản, sức khỏe của người phụ nữ. Thiếu hụt hoặc thừa estrogen sẽ gây nên những rối loạn. Vậy các thuốc chứa estrogen được dùng khi nào và ngoài lợi ích cần chú ý tới những nguy cơ do thuốc gây ra...

Dùng chứa thuốc kinh, rong kinh

Là phụ nữ nào, khi hành kinh có những cơn đau quặn thắt vùng bụng (đôi khi kèm đau lưng, nhức đầu, tiêu chảy) gọi là thuốc kinh. Nguyên nhân, do niêm mạc tử cung tiết ra nhiều prostaglandin tại giai đoạn tăng sinh và cao nhất tại giai đoạn rụng trứng cùng vòng kinh gây cơn đau. Dùng estrogen (viên thuốc tránh thai marvelon, rigevelon) sẽ làm cho sự phát triển niêm mạc tử cung kém đi, ức chế tiết prostaglandin, làm giảm đau.

Trên những cơn rong kinh do rối loạn nội tiết có thể dùng viên tránh thai có chứa estrogen nhằm điều chỉnh cân bằng estrogen và progesteron trong chu kỳ kinh sinh lý. Muốn hiệu quả, phải dùng đúng liều, đúng lúc. Cần dùng theo chỉ định của bác sĩ. Nếu dùng liều cao thì chu kỳ kinh sau khi dùng thuốc sẽ bị chảy máu nhiều.

Thuốc tránh thai là thuốc có chứa estrogen.

Estrogen: Lợi ích và nguy cơ

Written by Administrator

Wednesday, 07 December 2011 16:52 - Last Updated Monday, 26 December 2011 17:03

Đưa estrogen, progesteron vào chu kỳ kinh, tạo ra nồng độ cao hai chất này ở thời kỳ phóng noãn, gây ra tình trạng có thai giả. Do đó, buồng trứng không phóng noãn, tránh được sự thụ thai thật. Do bất chấp các nghiên cứu hi vọng tạo ra có thai sinh lý, thuốc tránh thai có tính an toàn cao. Tuy nhiên, estrogen trong thuốc tránh thai (nhất là trong loại có hàm lượng estrogen cao) gây một số tác động phụ: người đã có bệnh tim mạch, dùng estrogen sẽ làm tăng các biến chứng của bệnh tim mạch (gây huyết khối, thuyên tắc mạch, dẫn đến nhồi máu cơ tim, nhồi máu não, tai biến mạch máu não). Dùng estrogen liều cao kéo dài cũng dễ gây ra đau đầu này. Các nguy cơ khác gây nên huyết khối tĩnh mạch. Ngoài ra, có thể gây giảm nồng độ canxi làm tăng cân, sỏi mật, làm cho xương phát triển nhanh hơn...

Vì vậy, không được dùng thuốc tránh thai cho những người: ung thư hay có xương loãng (đặc biệt vú, cổ tử cung), rối loạn đông máu (huyết khối, nghẽn mạch, tắc tĩnh mạch, xuất huyết âm đạo chưa rõ nguyên nhân), các bệnh tim mạch (đặc biệt có nguy cơ tai biến mạch máu não, nhồi máu cơ tim) rối loạn lipid máu (béo phì, lượng cholesterol cao), các nguy cơ khác, bệnh gan mật (đặc biệt sỏi mật).

Với người khỏe mạnh cũng cần dùng thuốc tránh thai khi còn trẻ trong thời gian ngắn. Khi tuổi trên 40 (có nguy cơ bệnh ung thư vú, tim mạch), không nên dùng. Nếu vì đau đầu liên tục thì cần loại bỏ estrogen thuốc.

Thuốc tránh thai không có hàm lượng estrogen cao (ví dụ viên ovral chứa 50mg ethynilestradiol) nên có những chỉ định như viên tránh thai. Mỗi tháng không dùng quá 4 lần; nếu dùng liên tục còn nguy hiểm hơn (do nồng độ ethynil estradiol cao).

Dùng hormon estrogen lúc mãn kinh?

Do sự giảm estrogen đột ngột, trong thời kỳ đầu mãn kinh sẽ bệnh loãng xương, giảm kích thích tuyến vú, teo biểu mô niêm mạc - sinh dục, khô da, loãng xương, tăng các bệnh tim mạch, trầm cảm. Dùng bổ sung estrogen (hay phối hợp với progesteron) tạo ra nồng độ các chất này tương đương với nồng độ sinh lý sẽ làm giảm bớt các “triệu chứng khó chịu” trên. Đó là liệu pháp hormon thay thế (HRT = Hormon replacement therapy). Tuy nhiên, một nghiên cứu của Trung tâm Sáng kiến Sức khỏe phụ nữ WHI (Womens Health Initiative) và Viện Sức khỏe Quốc gia Mỹ kết luận: Nhóm dùng HRT làm tăng ung thư vú 26%, tăng bệnh tim mạch 23% tăng đột quỵ 38%, tăng cục máu đông 100%, làm giảm trí nhớ ở người 65 tuổi so với nhóm dùng giả dược. Do vậy, các thầy thuốc không nên mà với HRT như trước. Tuy nhiên, cho đến nay vẫn chưa có (kể cả Mỹ) vấn đề đưa ra lời khuyên mạnh mẽ đối với liệu pháp này:

Estrogen: Lợi ích và nguy cơ

Written by Administrator

Wednesday, 07 December 2011 16:52 - Last Updated Monday, 26 December 2011 17:03

- Không dùng để trị HRT cho nữ mãn kinh mà chỉ dùng cho những người có các triệu chứng khó chịu như, không thể vượt qua giấc ngủ.

- Estrogen làm chậm tiến trình xơ vữa động mạch giai đoạn sớm, nếu dùng HRT cho người mãn kinh sẽ giúp ngăn ngừa nguy cơ tim mạch. Nhưng ở giai đoạn xơ vữa động mạch đã phát triển thì estrogen làm cho xơ vữa mạch mạnh, dễ vỡ hơn, gây huyết khối thuyên tắc mạch, nếu dùng HRT cho người mãn kinh đã lâu (tuổi cao) sẽ dễ gây ra các tai biến này. Hơn nữa, “triệu chứng khó chịu” chủ yếu thì, đột ngột cao trong khoảng 2 - 3 năm đầu mãn kinh, và sau sẽ hạ. Vì vậy chỉ dùng HRT trong thời gian ngắn (nhieu nhất là 3 năm) cho người mãn kinh, không dùng cho người mãn kinh đã lâu (cao tuổi)...

- Nếu triệu chứng không nặng (bụng hơi nặng, chỉ khô mà không teo âm đạo) thì chưa cần thiết dùng HRT mà chỉ nên dùng estrogen dạng bôi hay dạng uống.

Những người không được dùng thuốc tránh thai (nói trên) cũng thuốc di sản những người không được dùng HRT.

Estrogen với xương

Estrogen giúp tạo xương, thiếu chúng trong thời kỳ mãn kinh sẽ gây bệnh loãng xương. Nhưng estrogen lại làm tăng nhanh sự chuyển hóa các đầu xương. Trong thời kỳ phát triển xương (đầu tiên 20 tuổi) nếu dùng estrogen (trong thuốc tránh thai) kéo dài sẽ làm các đầu xương chuyển hóa nhanh, khó cao lên được. Cần chú ý đến tai biến này để tránh.

Bổ sung estrogen khi thiếu tùy phù hợp với nhu cầu sinh lý những trong mức độ trình độ hợp cân nhắc khi chỉ định và liều lượng.

DS. Bùi Văn Uy